An tSraith Shóisearach do Mhúinteoirí

Junior CYCLE for teachers

Seachadadh Cnuaslá 2018/19

Oideachas Reiligiúin

Ionad Oideachais Mhuineachán

An Roinn Oideachais agus Scileanna | Department of Education and Skills

CC BY NC

Clár Ábhar

Clár Ábhar	2
Gluais Téarmaí	3
Seo í an Fhoireann	4
Nótaí/Machnamh	5
Réasúnaíocht	6
Aidhm	7
Ráitis Foghlama	7
Príomhscileanna na Sraithe Sóisearaí	8
Gníomhaíocht: Na Snáitheanna a Fhiosrú	9
Gníomhaíocht: Na Torthaí Foghlama a Fhiosrú	10
Snáithe 1: Ábhair Chreidimh a Chur in Iúl	11
Snáithe 2: Ceisteanna a Fhiosrú	12
Snáithe 3: Maireachtáil de réir ár Luachanna	13
Gníomhaíocht: Machnamh ar Fhíseán	14
Foghlaim le Míreanna Mearaí	15
Bileog Oibre Taighde Míreanna Mearaí	16
Bileog Aiseolais na Foirne Baile	17
Ceisteanna faoi Aonaid Foghlama a Phleanáil	18
Aonad Foghlama a Phleanáil: Teimpléad Samplach 1	19
Aonad Foghlama a Phleanáil: Teimpléad Samplach 2	20
Aonad Foghlama a Phleanáil: Teimpléad Samplach 2	21
Briathra gnímh d’Oideachas Reiligiúin na Sraithe Sóisearaí	22
Léargas Ginearálta ar Straitéisí	23
Dhoiciméid / Shuíomhanna Gréasáin	25

Glossary of Terms

Gluais na dTéarmaí

Próifíl Ghnóthachtála na Sraithe Sóisearaí (Creat don tSraith Shóisearach 2015 l. 46)

Beidh tuairisc sa PGSS ar ghnóthachtáil scoláire i ngach réimse cuí foghlama lena n-áirítear Ábhair, Gearrchúrsaí, Folláine, Aonaid Tosaíochta Foghlama agus Réimsí foghlama eile. Tarraingeoidh an PGSS as gnóthachtáil trasna na ngnéithe measúnaithe uile agus beidh tuairisc inti fúthu sin, lena n-áirítear measúnú leanúnach, foirmitheach; Measúnuithe Rangbhunaithe agus gráid CSS a chuimsíonn torthaí ó scrúduithe stát-teistithe agus ó na Tascanna Measúnaithe.

Beidh leagan amach ag an PGSS a shocrófar ar bhonn náisiúnta. Is í an scoil a chuirfidh le chéile í agus gheobhaidh na scoláirí í san fhómhar tar éis an tríú bliain, nuair a bheidh na torthaí measúnaithe uile ón CSS agus ón scoil ar fáil agus dearbhaithe.

Measúnuithe Rangbhunaithe (Treoirlínte do na Measúnuithe Rangbhunaithe agus don Tasc Measúnaithe l.8)

Is é an cur síos is fearr ar na Measúnuithe Rangbhunaithe gurb iar na hócáidí iad nuair a dhéanann an múinteoir measúnú ar na scoláirí ag úsáid na dtascanna ar leith a bhíonn leagtha amach i sonraíocht an ábhair. Bíonn cur síos soiléir ar na tascanna, agus ar na critéir mheasúnaithe chun cabhrú le breithiúnas an mhúinteora. Faightear na critéir sna Gnéithe Cáilíochta a bhíonn nasctha le gach Measúnú Rangbhunaithe. Cé go bhfuil an measúnú seo cosúil leis an measúnú foirmitheach a tharlaíonn gach lá sa seomra ranga, i gcás an mheasúnaithe rangbhunaithe déantar breithiúnas an mhúinteora a thaifead le haghaidh an Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair, agus úsáidtear é i dtuairisc na scoile chuig na tuismitheoirí agus na scoláirí.

Tasc Measúnaithe (TM) (Treoirlínte do na Measúnuithe Rangbhunaithe agus don Tasc Measúnaithe l.16)

Is teist scríofa é an Tasc Measúnaithe a dhéanann scoláirí le linn am ranga, nach marcálann an múinteoir ranga, ach a chuirtear ar aghaidh chuig Coimisiún na Scrúduithe Stáit le haghaidh a mharcála. Is í an CNCM a shaineoidh an Tasc Measúnaithe agus beidh baint aige leis na torthaí foghlama ar a mbíonn an dara Measúnú Rangbhunaithe (MRB) bunaithe.

Gnéithe Cáilíochta (Gluais Téarmaí an CNCM)

Is ráitis iad na gnéithe cáilíochta sna sonraíochtaí ábhar nó gearrchúrsaí a chabhraíonn leis an múinteoir breithiúnais a dhéanamh ar cháilíocht obair scoláirí chun gráid ghnóthachtála a bhronnadh don teistiúchán. Ó tharla go mbíonn dlúthbhaint ag critéir ratha le hintinní foghlama agus go mbíonn siad bunaithe ar phróisis sa seomra ranga ó lá go lá, is de réir a chéile a léireodh foghlaim scoláirí na riachtanais atá leagtha amach sna gnéithe cáilíochta a úsáidtear le haghaidh teistiúcháin.

Measúnú Foirmitheach (Creat don tSraith Shóisearach 2015 l. 35-36)

Beidh comhtháthú leanúnach an mheasúnaithe fhoirmithigh mar ghnáthchuid den teagasc agus den fhoghlaim i seomraí ranga mar bhonn agus mar thaca ag an tSraith Shóisearach. Sa mheasúnú foirmitheach déanann idir mhúinteoirí agus scoláirí machnamh ar an gcaoi a bhfuil an fhoghlaim ag dul ar aghaidh agus socraíonn siad cad iad na chéad chéimeanna eile chun torthaí rathúla a chinntiú. Cuid dhílis den mheasúnú foirmitheach is ea an t-aiseolas a thugann múinteoirí dá gcuid scoláirí. Trí réimse gníomhaíochtaí measúnaithe cabhraíonn an múinteoir leis an scoláire a aithint cad é atá bainte amach acu agus cén áit a bhfuil tuilleadh foghlama agus forbartha le déanamh. Chun an cineál foghlama a luaitear thuas a éascú, tiocfaidh forbairt ar ról an mhúinteora agus ar dhinimic an chaidrimh idir múinteoir agus scoláirí. Cuirfidh múinteoirí níos mó béim ar mheasúnú a shní isteach ina gcuid teagaisc ionas gur fearr an mhonatóireacht a dhéanfaidh siad ar an dul chun cinn i bhfoghlaim na scoláirí agus go n-aithneoidh siad conas is féidir leo cabhrú le scoláirí machnamh agus anailís chriticiúil a dhéanamh ar a gcuid foghlaim féin.

Measúnú Suimitheach (Gluais Téarmaí an CNCM)

Measúnú suimitheach a bhíonn i gceist nuair a úsáidtear é chun foghlaim scoláire a mheas ag deireadh an phróisis teagaisc nó tréimhse foghlama. Is í an aidhm atá leis achoimre a dhéanamh ar ghnóthachtáil na scoláirí agus a dhearbhú cé acu a léirigh na scoláirí cá mhéad a léirigh siad tuiscint ar an bhfoghlaim sin i gcomparáid le na critéir ratha nó gnéithe cáilíochta a comhaontaíodh.

Torthaí Foghlama agus Intinní Foghlama (Gluais Téarmaí an CNCM)

<u>Torthaí Foghlama</u>: Is ráitis iad torthaí foghlama i sonraíochtaí curaclaim a chuireann síos ar an tuiscint, na scileanna agus na luachanna a ba chóir do scoláirí a bheith in ann a léiriú i ndiaidh tréimhse foghlama.

<u>Intinn Foghlama</u>: Is ráiteas é intinn foghlama do cheacht, nó do shraith de cheachtanna, a chruthaíonn an múinteoir agus a chuireann síos go soiléir ar an méid a ba mhaith leis an múinteoir a bheith ar eolas ag scoláirí, a thuigfidh siad nó a bheidh siad in ann a dhéanamh de thoradh gníomhaíochtaí foghlama agus teagaisc.

Critéir Ratha (Gluais Téarmaí an CNCM)

Tá nasc idir critéir ratha agus intinní foghlama. An múinteoir agus/nó na scoláirí a chumann iad agus cuireann siad síos ar an gcuma a bheadh ar iarracht rathúil. Cuidíonn siad leis an múinteoir agus leis an scoláire, breithiúnais a dhéanamh ar chaighdeán foghlama scoláirí.

Cruinnithe don Athbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair (AFMÁ) (Creat don tSraith Shóisearach 2015 l. 39-40)

I gcruinnithe don Athbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair, déanfaidh múinteoirí samplaí dá gcuid measúnuithe ar obair scoláirí a roinnt agus a phlé agus tiocfaidh siad ar chomhthuiscint faoi cháilíocht foghlama scoláirí. Beidh gach cruinniú don Athbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair sainiúil don ábhar agus díreoidh siad ar an Measúnú Rangbhunaithe a dhéanann an bliainghrúpa áirithe sin.

Seo í Foireann an Oideachais Reiligiúin

Táimid ag súil le bheith ag obair libh agus ag cabhrú libh an tsonraíocht nua a thabhairt isteach. Chun tuilleadh eolais agus ár sonraí teagmhála a fháil féachaigí ar an Leathanach don Oideachas Reiligiúin ar www.jct.ie agus lean muid Twitter @JCT_RE

Le Dea-mhéin, Foireann an OR

Nótaí / Machnamh

Réasúnaíocht

Cuireann an tOideachas Reiligiúin forbairt iomlánaíoch an scoláire chun cinn. Éascaítear forbairt intleachtúil, shóisialta, mhothúchánach, spioradálta agus mhorálta an scoláire. Tugann an tOideachas Reiligiúin spás ar leith don scoláire le dul i ngleic leis na ceisteanna is doimhne agus is bunúsaí faoin saol, faoi bhrí agus faoi chaidrimh, agus tugtar spás dó chun na ceisteanna sin a phlé. Spreagann sé an scoláire le machnamh a dhéanamh, le ceisteanna a chur, le léirmheas agus léirmhíniú a dhéanamh agus le léargas ar an saol a lorg dó féin. Spreagtar agus tacaítear le taithí an scoláire féin agus é ag iarraidh brí a bhaint as go leanúnach.

Tacaíonn an tOideachas Reiligiúin leis an scoláire trí chabhair a thabhairt dó leis an gcaoi ina léirítear creidimh reiligiúnacha agus creidimh eile a fhiosrú; le dul i ngleic le ceisteanna móra an tsaoil; le machnamh a dhéanamh ar luachanna morálta don saol.

De réir mar a fhoghlaimíonn an scoláire conas maireachtáil i ndomhan atá ag éirí níos mó agus níos mó iolraíche an t-am ar fad, tá ról ríthábhachtach ag an Oideachas Reiligiúin sa churaclam chun deiseanna a chur ar fáil don scoláire le machnamh a dhéanamh ar an éagsúlacht creideamh reiligiúnach atá in Éirinn agus in áiteanna eile, chun feasacht a fháil ar na tuiscintí difriúla ar Dhia atá ann, agus chun iniúchadh a dhéanamh ar léirmhínithe eile ar an saol. Spreagtar meas agus tuiscint maidir le creidimh, tuairimí agus modhanna saoil éagsúla, lena n-áirítear an fhreagairt reiligiúnach agus neamhreiligiúnach ar an saol araon.

D'imir eachtraí stairiúla tionchar ar reiligiún agus a mhalairt, rud atá fós ag tarlú sa lá atá inniu ann. Faigheann an scoláire creat tábhachtach ón Oideachas Reiligiúin chun tuiscint a fháil ar eachtraí, ar ghníomhaíochtaí agus ar chreidimh ón am atá thart agus ón lá inniu, agus ar a dtionchar i gcomhthéacs shaol na ndaoine. Cuireann sé tuiscint faoin reiligiúin chun cinn gur rud dinimiciúil, atá éagsúil go hinmheánach agus atá ag síorathrú thar am atá ann. Sa chomhthéacs Éireannach, tugann Oideachas Reiligiúin deis don scoláire tuiscint a fhorbairt maidir leis an gcaoi inar chuir reiligiúin éagsúla, agus an Chríostaíocht go háirithe, leis an tsochaí ina mairimid.

Bíonn go leor imní ar dhaoine sa lá atá inniu ann, agus go minic bíonn gá le freagairt eiticiúil. Tá ról tábhachtach ag an Oideachas Reiligiúin chun an scoláire a spreagadh le dul i ngleic go tomhaiste le córais chreidimh agus prionsabail a bhaineann le hiompar morálta a d'fhéadfadh a bheith mar bhonn faoi chinntí.

Cabhraíonn an tOideachas Reiligiúin le heolas, tuiscint, scileanna, dearcadh agus luachanna a thabhairt don scoláire a thacóidh leis ina aistear saoil agus lena gcuirfear ar a chumas páirt a ghlacadh ina phobal agus sa domhan mór mar bhall eolach, urramach, freagrach agus tuisceanach den tsochaí.

Aidhm

Dírítear san Oideachas Reiligiúin ar eolas, tuiscint, scileanna, dearcadh agus luachanna a fhorbairt chun cur ar chumas an aosa óig tuiscint a fháil ar reiligiún agus ar a ábharthacht sa saol, i gcaidrimh, sa tsochaí agus sa domhan trí chéile. Tá sé mar aidhm aige cumas an scoláire a fhorbairt chun ceisteanna faoi bhrí, cuspóir agus caidrimh a fhiosrú, cabhair a tabhairt dó chun tuiscint, meas agus léirthuiscint a fháil ar an gcaoi ina léiríonn daoine cibé creideamh atá acu, agus éascú a dhéanamh ar dhialóg agus machnamh faoin éagsúlacht creidimh agus luachanna atá mar bhonn faoi chinnteoireacht fhreagrach agus modhanna maireachtála.

Ráitis Foghlama

Naisc idir Oideachas Reiligiúin na Sraithe Sóisearaí agus na ráitis foghlama

RF 3

Déanann an scoláire réimse leathan téacsanna a chruthú, a mheas agus a léirmhíniú go criticiúil

RF 5

Tá feasacht ag an scoláire ar luachanna pearsanta agus tuiscint ar an bpróiseas chun cinnteoireacht ar bhonn morálta a dhéanamh.

RF 6

Tuigeann an scoláire mar a chuireann luachanna, creidiúintí agus traidisiúin éagsúla leis na pobail agus leis an gcultúr ina maireann sé/sí agus tá meas aige/aici orthu.

RF 7

Tá meas ag an scoláire ar a bhfuil i gceist le bheith ina s(h)aoránach gníomhach, le cearta agus dualgais i gcomhthéacsanna áitiúla agus i gcomhthéacsanna níos leithne.

RF 8

Tá meas ag an scoláire ar an oidhreacht áitiúil, náisiúnta agus idirnáisiúnta agus tuigeann sé/sí an tábhacht atá ag an ngaol idir eachtraí atá thart agus eachtraí reatha, agus tábhacht na bhfórsaí is cúis le hathrú.

RF 11

Gníomhaíonn an scoláire chun a leas féin agus leas daoine eile a chosaint agus a chothú.

Ceist: Ag meabhrú ar na Ráitis Foghlama, cé acu a ba spreagúla le beocht a chur ann i seomra ranga Oideachas Reiligiúin na Sraithe Sóisearaí?

Príomhscileanna

Gníomhaíocht i gcomhair Príomhscileanna

Ceist: Breathnaígí ar na gnéithe laistigh de na hOcht bPríomhscileanna, roghnaígí gné as ceann amháin de na Príomhscileanna agus cruthaígí sampla d'fhoghlaim scoláirí a théann léi.

Príomhscil	Gné na Príomhscile	Samplaí de Ghníomhaíochtaí Foghlaim Scoláirí a théann léi

Ag fiosrú na Snáithe sa tSonraíocht Oideachas Reiligiúnach na Sraithe Shóisearaí
Creidimh a chur in iúl

Faoin snáithe seo forbrófar cumas an scoláire chun tuiscint, meas agus léirthuiscint a fháil ar an gcaoi inar cuireadh creidimh daoine in iúl san am atá thart agus sa lá atá inniu ann trí stíl mhaireachtála, cultúr, nósanna agus deasghnátha, forbairt phobail, gníomhú sóisialta agus modhanna maireachtála. Cuirtear ar chumas an scoláire léirthuiscint a fháil faoin gcaoi ina maireann daoine bunaithe ar a gcreidimh éagsúla—creidimh reiligiúnacha nó creidimh de chineálacha eile. Dírítear chomh maith ar thuiscint agus meas a chothú don éagsúlacht i ngach reiligiún.

Ceisteanna le cur san áireamh: Conas a chuireann daoine in Éirinn an lae inniu a gcuid ábhair chreidimh in iúl?

Ceisteanna a fhiosrú

Faoin snáithe seo cuirtear ar chumas an scoláire fiosrú a dhéanamh ar roinnt de na ceisteanna faoi bhrí, cuspóir agus creidimh a mbíonn daoine ag machnamh orthu. Foghlaimeoidh sé faoin bhfreagairt ar na ceisteanna sin a bhíonn ag daoine ag a bhfuil creidimh reiligiúnacha éagsúla agus tuiscintí éagsúla ar an saol. Dírítear ar eolas, tuiscint, scileanna, tuairimí agus luachanna an scoláire a fhorbairt ionas go mbeidh sé ábalta na ceisteanna móra seo a fhiosrú, a léirmhíniú agus a anailísiú, agus machnamh a dhéanamh orthu trí dhialóg a dhéanamh le chéile.

Snáithe 2: Ceisteanna le cur san áireamh: Cá bhfaigheann daoine in Éirinn an lae inniu freagraí ar na ceisteanna móra a bhíonn acu?

Ár luachanna i mbun gnímh

Faoin snáithe seo dírítear ar an scoláire a chumasú le go mbeidh sé in ann na luachanna taobh thiar de ghníomhartha a thuiscint agus machnamh a dhéanamh ina leith. Dírítear ar é a chumasú chomh maith le haithint a thabhairt ar an gcaoi ina n-oibríonn cinnteoireacht mhorálta ina shaol féin agus i saol daoine eile bunaithe ar luachanna agus/nó creidimh áirithe. Cuirtear ar chumas an scoláire chomh maith a bheith páirteach i ndíospóireacht eolach maidir le ceisteanna morálta agus le tuairimí, luachanna agus creidimh a chur trasna agus a mhíniú le meas.

Snáithe 3: Ceisteanna le cur san áireamh: Cad é a théann i gcion ar roghanna morálta daoine in Éirinn an lae inniu?

Spás chun iniúchadh tosaigh a dhéanamh ar smaointe…

Gníomhaíocht: Na Torthaí Foghlama aFhiosrú

Task: Reading the learning outcomes from the strand you explored in session 1. Select one you might engage with in First year Religious Education, taking into consideration…

Céim ar thuras foghlama na scoláirí

Téama(í) féideartha a mheabhrú

Eispéiris foghlama atá tarraingteach, taitneamhach agus ábhartha

Féilire idir-reiligiúnach i mbliain áirithe ar bith e.g. www.interfaith-calendar.org

Toradh Foghlama agus an fáth a roghnaíonn tú é:

Anois aimsigh páirtnéir a bhfuil snáithe difriúil aige agus féach an bhféadfadh do Thoradh Foghlama nascadh lena cheannsa chun Aonad Foghlama a dhéanamh nó ar cheap sibh nach rachadh na Torthaí Foghlama le chéile, abair cén fáth?

Aonaid Foghlama á Meabhrú

Cur chuige idircheangailte agus neamhlíneach

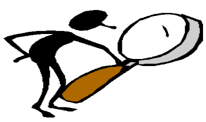

Nasc Féideartha? Cén fáth a mbeadh / nach mbeadh?

Snáithe 1: Creidimh a chur in iúl

Faoin ngné Creidimh a chur in iúl déantar cumas an scoláire chun tuiscint, meas agus léirthuiscint a fhorbairt maidir leis an gcaoi inar chuir daoine a gcreideamh in iúl ina stíl mhaireachtála, ina gcultúr, ina nósanna agus ina ndeasghnátha, i bhforbairt phobail, ina ngníomhaíochtaí sóisialta agus ina modh maireachtála san am atá thart, agus sa lá atá inniu ann. Cuirtear ar chumas an scoláire léirthuiscint a fháil faoin gcaoi ina maireann daoine bunaithe ar a gcreidimh éagsúla—creidimh reiligiúnacha nó creidimh de chineálacha eile. Dírítear chomh maith ar thuiscint agus meas a chothú don éagsúlacht i ngach reiligiún.

Tá na trí ghné, fiosrúchán, fiosrú agus machnamh agus gníomh, fite fuaite sna torthaí foghlama go léir, chuig céimeanna éagsúla.

Gnéithe	**Torthaí foghlama** *Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:*
Fiosrúchán Fiosrú Machnamh agus gníomh	1.1 príomhchreidimh reiligiúnacha na dtrí mhór-reiligiún dhomhanda atá in Éirinn sa lá atá inniu ann a chur i láthair 1.2 iniúchadh a dhéanamh ar dhá phobal creidimh a bhfuil láithreacht nach beag acu ina cheantar/réigiún féin (ní mór go mbeadh baint ag na pobail chreidimh a roghnaítear le dhá cheann de na cúig mhór-reiligiún domhanda a ndéantar staidéar orthu faoin tsonraíocht) 1.3 dul i ngleic le baill de phobal creidimh a bhfuil baint aige le ceann amháin de na cúig mhór-reiligiún dhomhanda a ndéantar staidéar orthu faoin tsonraíocht agus léirthuiscint a thaispeáint maidir leis an gcaoi ina n-imríonn creidimh reiligiúnacha an phobail tionchar ar shaol na mball ó lá go lá 1.4 iniúchadh a dhéanamh ar an gcaoi inar chuir an Chríostaíocht le cultúr agus oidhreacht na hÉireann 1.5 fiosrú a dhéanamh ar théamaí reiligiúnacha i gcultúr na linne seo san ealaín, i gceol, i litríocht nó i scannáin 1.6 scrúdú a dhéanamh agus léirthuiscint a fháil ar an gcaoi ina gcuireann daoine creideamh reiligiúnach in iúl i ndeasghnátha, in ionaid adhartha foirmeálta agus in ionaid bheannaithe eile 1.7 plé a dhéanamh ar an tábhacht a bhaineann le deasghnátha neamhreiligiúnacha agus ceiliúradh neamhreiligiúnach i saol daoine 1.8 cur síos a dhéanamh ar ról na paidreoireachta i saol daoine a bhfuil creideamh acu 1.9 míniú a dhéanamh ar céard a bhí i gceist le téacs beannaithe áirithe a fhorbairt laistigh de mhór-reiligiún domhanda agus machnamh a dhéanamh ar an tábhacht atá leis i gcónaí i saol na ndaoine a bhfuil an creideamh sin acu 1.10 plé a dhéanamh ar an tábhacht a bhaineann le dialóg agus caidreamh idir mór-reiligiúin dhomhanda agus laistigh díobh chun síocháin agus athmhuintearas a chur chun cinn ar fud an domhain sa lá atá inniu ann 1.11 taighde a dhéanamh faoi eagraíochtaí reiligiúnacha nó eagraíochtaí eile, a bhíonn ag obair ag an leibhéal náisiúnta nó idirnáisiúnta chun ceartas, síocháin agus athmhuintearas a chur chun cinn agus machnamh a dhéanamh ar an gcaoi ina bhfuil an obair atá ar bun acu ag cur a bhfís bhunaidh in iúl 1.12 tarraingt le chéile a dhéanamh ar an léargas a fhaightear faoin gcaoi ina gcuireann daoine a gcreidimh, bíodh sin creidimh reiligiúnacha nó eile, in iúl agus ina bhfuil na creidimh sin le feiceáil ina saol, agus machnamh a dhéanamh maidir leis an léargas sin

Snáithe 2: Ceisteanna a fhiosrú

Faoin snáithe Ceisteanna a fhiosrú cuirtear ar chumas an scoláire fiosrú a dhéanamh ar roinnt de na ceisteanna a bhaineann le brí, cuspóir agus creidimh a mbíonn daoine ag machnamh orthu. Foghlaimíonn sé faoin bhfreagairt ar na ceisteanna seo a bhíonn ag daoine ag a bhfuil creidimh reiligiúnacha éagsúla agus tuiscintí éagsúla ar an saol. Dírítear ar eolas, tuiscint, scileanna, tuairimí agus luachanna an scoláire a fhorbairt ionas go mbeidh sé ábalta na ceisteanna móra seo a fhiosrú, a léirmhíniú agus a anailísiú, agus machnamh a dhéanamh orthu trí dhialóg a dhéanamh le chéile.

Tá na trí ghné, fiosrúchán, fiosrú agus machnamh agus gníomh, fite fuaite sna torthaí foghlama go léir, chuig céimeanna éagsúla.

Gnéithe	**Torthaí foghlama** *Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:*
Fiosrúchán Fiosrú Machnamh agus gníomh	2.1 taighde a dhéanamh ar fhianaise ealaíonta, ailtireachta nó sheandálaíochta a léiríonn bealaí ina ndearna daoine iarracht brí agus cuspóir a thabhairt dá saol 2.2 machnamh a dhéanamh ar an gcaoi ina ndeachaigh mór-reiligiún domhanda amháin agus dearcadh neamhreiligiúnach ar an domhan i ngleic leis na ceisteanna móra faoin saol, amhail, cén fáth go bhfuilimid anseo? Conas ba cheart dúinn maireachtáil? Céard a tharlaíonn nuair a fhaighimid bás? 2.3 fiosrú a dhéanamh ar an gcaoi ina gcuireann insintí/scéalta éagsúla, idir insintí/scéalta reiligiúnacha agus neamhreiligiúnacha, tuiscint ar an domhan/an dúlra in iúl, agus machnamh a dhéanamh ar an mbrí agus ar an ábharthacht a bhaineann leo sa lá atá inniu ann 2.4 taighde a dhéanamh ar an Diagacht mar a chuirtear i láthair í in dhá mhór-reiligiún dhomhanda, agus an taighde sin a chur i láthair, ag tarraingt ó fhoinsí i dtéacsanna beannaithe agus/nó foinsí údarásacha eile 2.5 beathaisnéis a chruthú faoi bhunaitheoir nó luathleantóirí de chuid mór-reiligiúin dhomhanda, ag baint úsáide as foinsí eolais reiligiúnacha agus stairiúla 2.6 amlíne a chur le chéile maidir le mór-reiligiún domhanda amháin, ag déanamh tagairt do dhaoine tábhachtacha, tréimhsí a raibh borradh faoi agus tréimhsí dúshlánacha 2.7 fiosrú a dhéanamh ar an gcaoi ina dtéann teagasc reiligiúnach de chuid mór-reiligiúin dhomhanda amháin i ngleic le ceist ar ábhar buartha í don domhan faoi láthair 2.8 scéalta daoine aonaracha nó grúpaí daoine a chur i láthair ó stair dhá cheann de mhór-reiligiúin an domhain a raibh tionchar dearfach acu ar shaol daoine mar gheall ar an tiomantas a bhí acu maireachtáil de réir a gcreideamh 2.9 cur síos a dhéanamh ar an gcaoi ina bhféadfadh athrú teacht ar chreideamh duine ag pointí áirithe le linn a shaoiltarraingt le chéile a dhéanamh ar an léargas a fhaightear faoin gcaoi ina dtéann daoine ag a bhfuil creidimh reiligiúnacha agus tuiscintí difriúla ar an saol i ngleic le ceisteanna maidir le brí, cuspóir agus caidrimh, agus machnamh a dhéanamh ar an léargas sin

Snáithe 3: Ár luachanna i mbun gnímh

Faoin snáithe Ár luachanna i mbun gnímh dírítear ar an scoláire a chumasú chun tuiscint a fháil ar na gnásanna agus ar na luachanna taobh thiar de ghníomhartha, agus machnamh a dhéanamh maidir leo. Chomh maith leis sin, cumasaítear é chun an chaoi ina n-oibríonn cinnteoireacht mhorálta, bunaithe ar luachanna agus/nó creidimh áirithe, ina shaol féin agus i saol daoine eile a shainaithint. Cuirtear ar chumas an scoláire chomh maith a bheith páirteach i ndíospóireacht eolach faoi cheisteanna morálta agus tuairimí agus creidimh a chur trasna agus a mhíniú le meas.

Tá na trí ghné, fiosrúchán, fiosrú agus machnamh agus gníomh, fite fuaite sna torthaí foghlama go léir, chuig céimeanna éagsúla.

Gnéithe	**Torthaí foghlama** *Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:*
Fiosrúchán Fiosrú Machnamh agus gníomh	3.1 scrúdú a dhéanamh ar fhoinsí difriúla luachanna agus ar na bealaí difriúla ina n-imríonn luachanna duine tionchar ar roghanna laethúla, ar chaidrimh, agus ar fhreagracht an duine as daoine eile 3.2 machnamh agus plé a dhéanamh faoi cad atá i gceist le moráltacht, faoin bhfáth go gcaithfidh daoine atá ina gcónaí sa tsochaí a bheith morálta agus faoi na tionchair agus na foinsí údaráis taobh thiar de chinnteoireacht mhorálta duine 3.3 scrúdú a dhéanamh ar chód morálta dhá cheann de na cúig mhór-reiligiún dhomhanda agus plé a dhéanamh ar an gcaoi ina bhféadfadh gach cód tionchar a imirt ar chinnteoireacht mhorálta leantóirí 3.4 iniúchadh a dhéanamh maidir le cad is brí le saol atá go maith ó thaobh na moráltachta de a leanúint ag déanamh tagairt do dhá mhór-reiligiún dhomhanda agus iad a chur i gcomparáid le dearcadh neamhreiligiúnach ar an domhan 3.5 scrúdú a dhéanamh ar an gcaoi ar féidir le próiseas cinnteoireachta mhorálta cabhrú le duine chun cinneadh idir ceart agus mícheart a dhéanamh i ngnáthchásanna laethúla 3.6 díospóireacht a dhéanamh faoi shaincheist mhorálta a thagann chun cinn ina shaol féin agus machnamh a dhéanamh faoi na cúiseanna taobh thiar de dhá dhearcadh éagsúla ar an gceist 3.7 taighde a dhéanamh ar an tuiscint atá ag dhá mhór-reiligiún dhomhanda ar chomhbhá, ceartas, síocháin agus athmhuintearas agus ar na bealaí ina bhfuil an tuiscint sin le sonrú 3.8 míniú a thabhairt faoin gcaoi ina gcuireann an tuiscint atá ag mór-reiligiún domhanda amháin ar chúram a thabhairt don domhan le folláine gach duine ar fud na cruinne agus plé a dhéanamh maidir le hábharthacht na tuisceana sin sa lá atá inniu ann 3.9 tarraingt le chéile a dhéanamh ar an léargas a fhaightear ar na gnásanna, luachanna agus prionsabail taobh thiar de chinnteoireacht agus gníomhartha i saol daoine, agus machnamh a dhéanamh maidir leis an léargas sin

Gníomhaíocht: Machnamh ar Fhíseán

Le Meabhrú: Cé na gnéithe den fhaire Éireannach, mar a chuirtear síos orthu san fhíseán, a d'fhéadfaí a áireamh ina ndeasghnátha reiligiúnacha nó neamhreiligiúnacha nuair a fhaigheann daoine bás?

Deasghnátha Reiligiúnacha

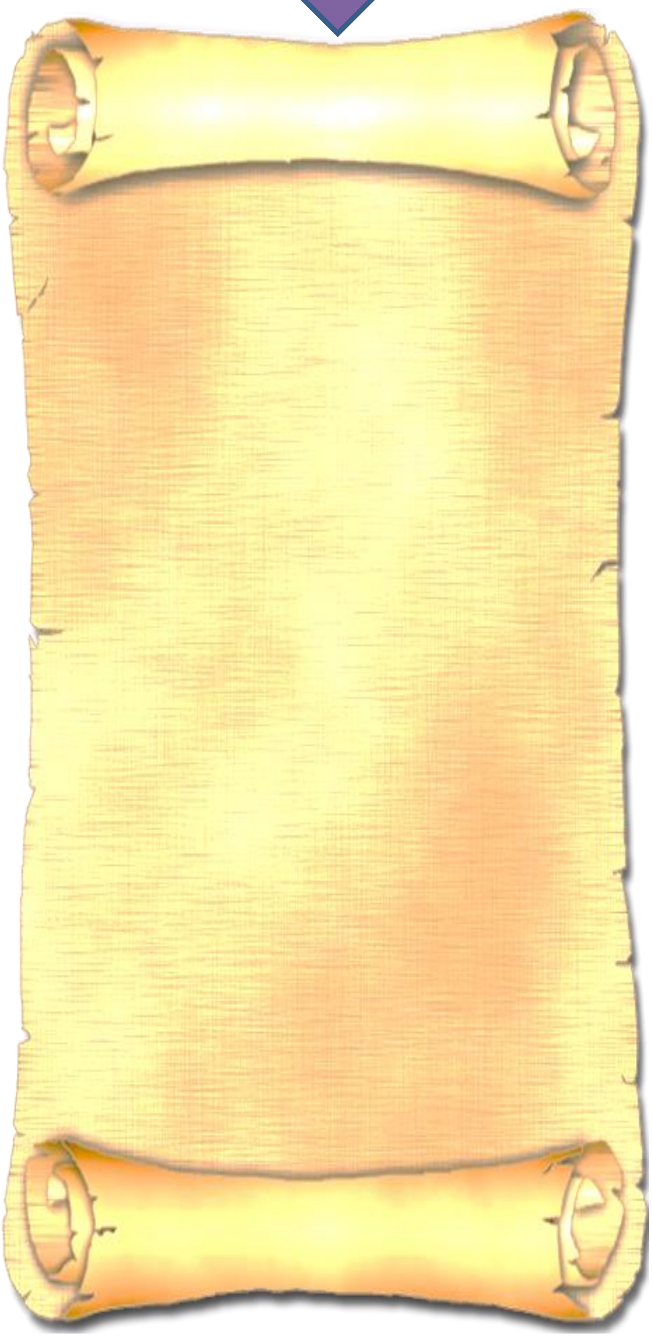

Deasghnátha Neamh-reiligiúnacha

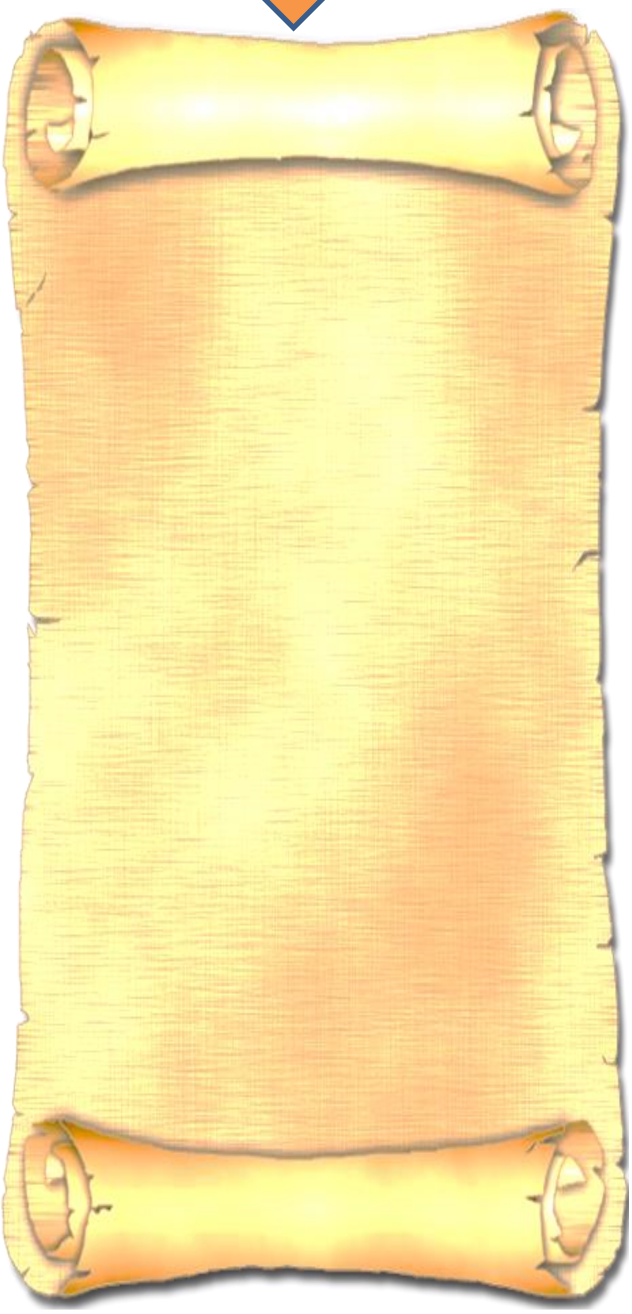

Foghlaim le Míreanna Mearaí

Is gníomhaíocht foghlama chomhoibríoch í seo. Cruthaíonn scoláirí foireann bhaile agus tugtar tasc foireann bhaile dóibh. Briseann siad suas ansin ina 'ngrúpaí saineolaithe' agus lorgaíonn siad eolas a thagann ar ais isteach sa tasc iomlán. Faoi mar atá i míreanna mearaí, tá píosa gach scoláire riachtanach chun tasc na foirne baile a thuiscint go hiomlán agus a chur i gcrích.

Is é an fáth a mbíonn an ghníomhaíocht seo chomh héifeachtach mar go mbíonn píosa gach scoláire den phuzal riachtanach, á gcumhachtú mar shaineolaithe agus ag tabhairt a ndúshláin a bheith freagrach don fhoireann bhaile.

Céimeanna Míreanna Mearaí

- ✓ Reiligiún Domhanda a Shannadh
- ✓ Dul chuig bhur stáisiúin
- ✓ Taighde a Dhéanamh agus Ceisteanna a Fhreagairt
- ✓ Leabhrán loga a líonadh isteach
- ✓ An fhoireann bhaile a thabhairt le chéile arís & eolas a roinnt

Bileog Oibre Taighde Míreanna Mearaí

Téigí chuig bhur stáisiún agus bailígí eolas chun na trí cheist thíos a fhreagairt

Reiligiún domhanda nó cruinneshamhail neamhreiligiúnach	
Smaoinígí ar an bhfreagra ón mór-reiligiún domhanda seo nó ón gcruinneshamhail neamhreiligiúnach seo ar an gceist mhór, 'Cad é a tharlaíonn nuair a fhaighimid bás?'	
Conas a chuirtear an chreidiúint sin in iúl sna deasghnátha atá ag an mór-reiligiún domhanda nó ag an gcruinneshamhail neamhreiligiúnach seo.	
An freagra seo atá ag an mór-reiligiún domhanda nó ag an gcruinneshamhail neamhreiligiúnach seo ar an saol atá le teacht, cén tionchar a imríonn sé ar an gcaoi a gcaitheann daoine a saol?	

Bileog Aiseolais na Foirne Baile

Roinn do thorthaí le d'fhoireann bhaile agus scríobh síos trí phíosa eolais ó gach ceann de na mór-reiligiúin dhomhanda nó na cruinneshamhlacha domhanda!

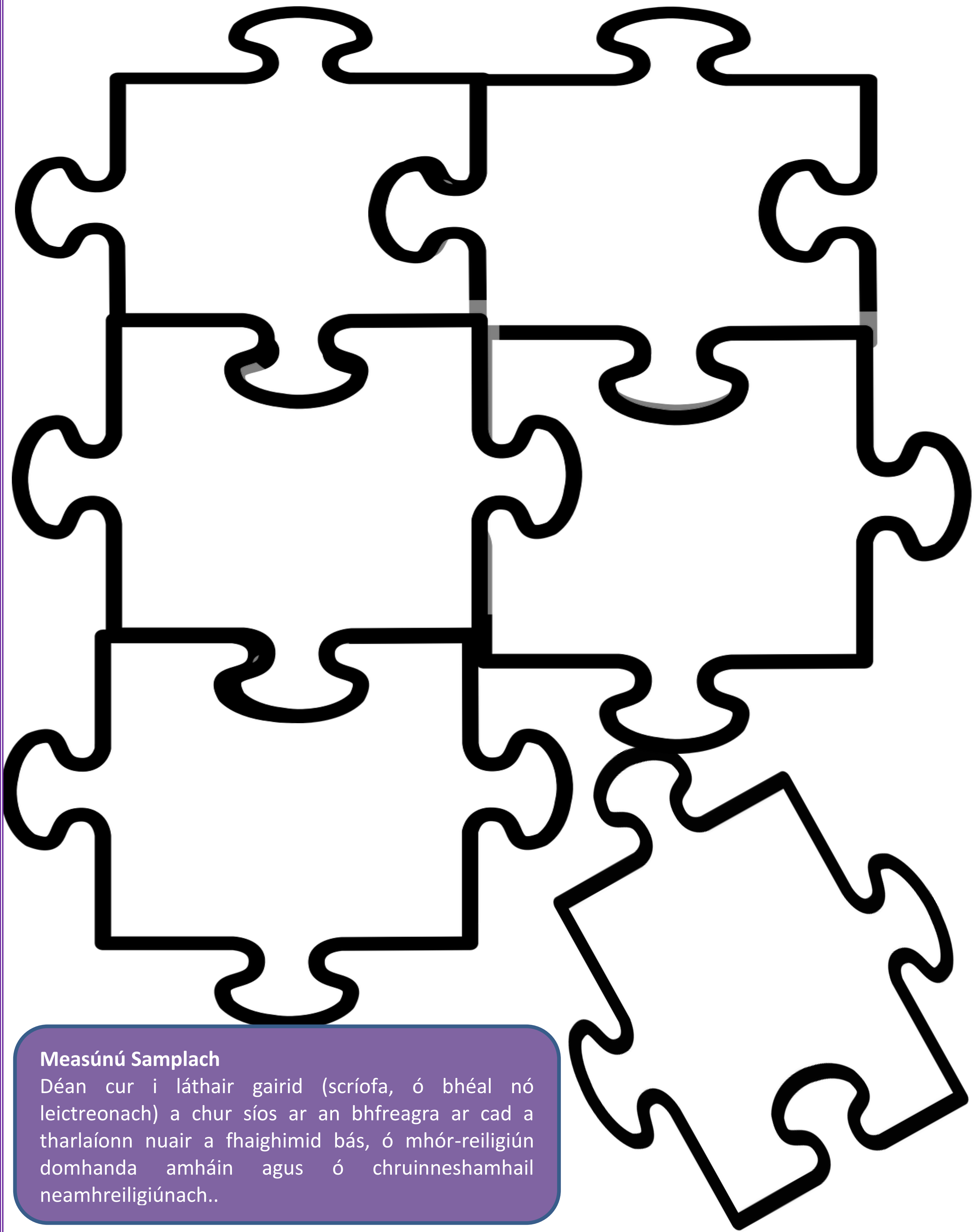

Measúnú Samplach

Déan cur i láthair gairid (scríofa, ó bhéal nó leictreonach) a chur síos ar an bhfreagra ar cad a tharlaíonn nuair a fhaighimid bás, ó mhór-reiligiún domhanda amháin agus ó chruinneshamhail neamhreiligiúnach..

Ceisteanna faoi Aonaid Foghlama a Phleanáil

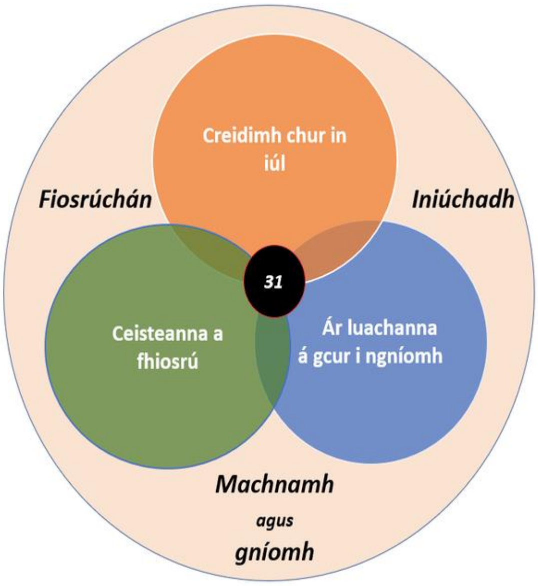

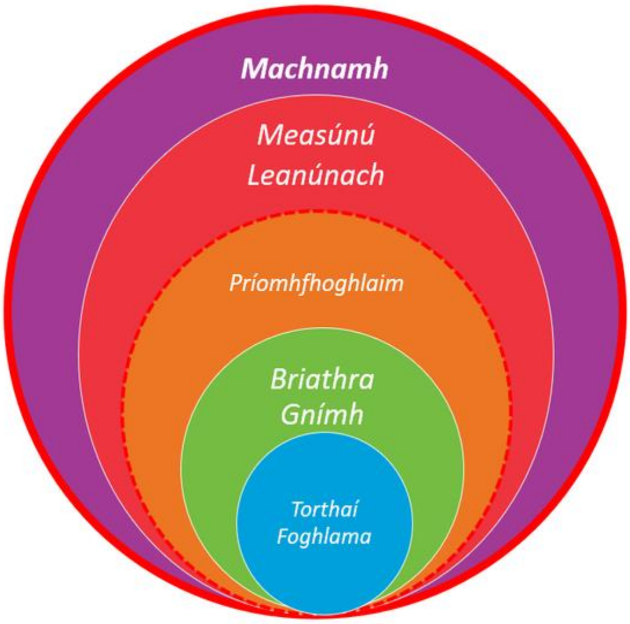

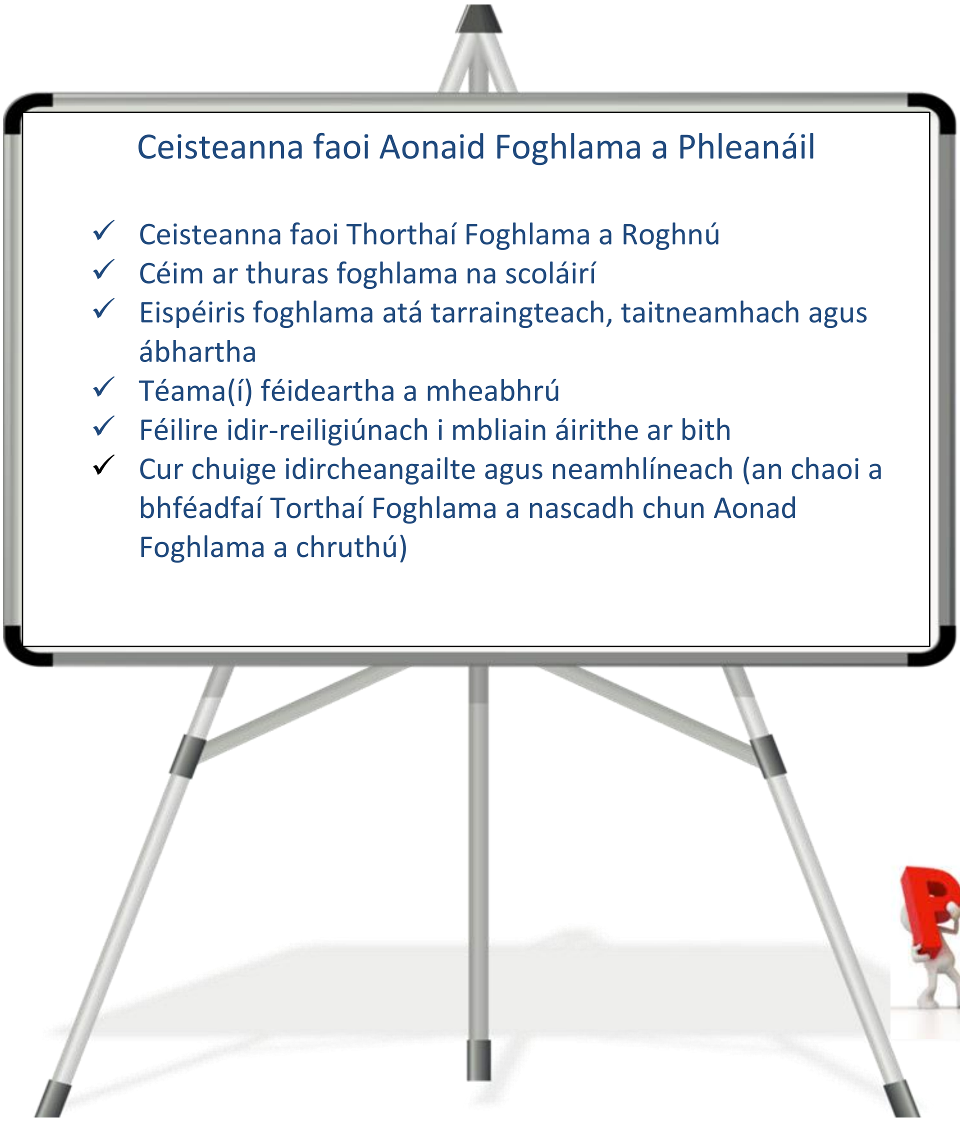

Aonad Foghlama a Phleanáil: Teimpléad Samplach 1

Aonad Foghlama		Fad	
Téarma		Bliain	

Réamhfhoghlaim: Cá bhfuil na foghlaimeoirí ina dturas foghlama?

Torthaí Foghlama: Torthaí Foghlama i bhfócas don Aonad Foghlama seo

Príomhfhoghlaim: Na torthaí foghlama agus na briathra gnímh

Seiceálacha Measúnaithe Aontaithe: Conas is féidir linn seiceáil isteach ar an bhfoghlaim**?**

Acmhainní Féideartha

Machnamh

Aonad Foghlama a Phleanáil: Teimpléad Samplach 2.
Pleanáil Chomhoibríoch Roinne

Aonad Foghlama: ____

Torthaí Foghlama

Na Briathra Gnímh a Bhriseadh Síos

Príomhfhoghlaim do Scoláirí
Cad é a bheidh scoláirí a fhoghlaim?

Deiseanna Measúnaithe
Conas a bheidh a fhios againn cad é atá foghlamtha ag scoláirí?

Aonad Foghlama a Phleanáil: Teimpléad Samplach 2.

Pleanáil an Mhúinteora Aonair

Eispéiris Foghlama Fhéideartha

Cé na heispéiris sa seomra ranga a chabhródh le scoláirí san fhoghlaim seo?

Acmhainní Féideartha

Cé na hacmhainní atá againn, nó a thiocfadh linn a fháil?

Machnamh

Ar bhonn aonair agus i gcomhar le chéile

Gluais de bhriathra gnímh

Briathra gnímh	Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire
Aithin	fíricí, saintréithe nó coincheapa atá riachtanach (ábhartha/oiriúnach) chun cás, imeacht, próiseas nó feiniméan a thuiscint a shainaithint
Anailísigh	staidéar nó scrúdú a dhéanamh ar rud go mion, rud a mhiondealú chun na bunghnéithe nó an bunstruchtúr a nochtadh; codanna agus coibhneasa a shainaithint, agus fianaise a léirmhíniú chun teacht ar chonclúidí
Ceap	rud éigin a phleanáil, a chruthú nó a chur le chéile trí mhachnamh domhain a dhéanamh
Cosain	cúiseanna bailí nó fianaise bhailí a thabhairt chun tacú le freagra nó le conclúid
Cruthaigh	rud a thabhairt chun bheith; tabhairt ar rud éigin tarlú de bharr gníomhaíochtaí duine
Cuir i láthair	rud a thaispeáint ionas gur féidir le daoine eile é a scrúdú
Cuir le chéile	gnéithe éagsúla a tharraingt le chéile chun rud iomlán a chruthú
Cuir síos	tuairisc a thabhairt, i bhfocail, líníochtaí nó íomhánna, maidir le príomhphointí an ábhair
Dealaigh	an méid a dhéanann rud éagsúil a aithint nó a oibriú amach
Déan comparáid	cuntas a thabhairt ar na cosúlachtaí agus/nó ar na difríochtaí idir dhá (nó níos mó) rud, dearcadh nó seasamh, ag tagairt don dá cheann acu/dóibh uile síos tríd
Déan critíc ar	gnéithe dearfacha agus diúltacha a lua maidir le, mar shampla, smaoineamh, dearcadh nó ócáid ag tabhairt cúiseanna
Déan díospóireacht	dearcadh nó argóint a leagan amach faoi ábhar a bhfuil tuairimí difriúla ann ina leith, agus cruthúnas a sholáthar don seasamh sin
Déan suirbhé	scrúdú nó tomhas a dhéanamh ar bhealach mionsonraithe
Déan taighde	eolas oiriúnach a fháil, a chur in eagar, a thaifeadadh, a anailísiú agus conclúidí a bhaint as
Fiosraigh	dlúthbhreathnú córasach a dhéanamh ar rud chun rud éigin a fháil amach; mionscrúdú nó fiosrú a dhéanamh
Iniúch	breathnú, staidéar, nó mionscrúdú córasach a dhéanamh, chun fíricí a chinntiú agus chun teacht ar chruthúnas tacaíochta do chonclúidí
Léirthuiscint a bheith ag... do...	luach ruda a aithint agus machnamh a dhéanamh air
Liostaigh	tabhair roinnt pointí nó fíoras, gan aon mhíniú breise
Luaigh	ráiteas achomair a thabhairt gan mórán argóint tacaíochta nó gan aon argóint tacaíochta
Machnaigh	machnamh meabhraitheach cúramach a dhéanamh ar a thaithí, chreidimh agus eolas chun léargas nua a fháil agus chun brí dá chuid féin a bhaint as

Meas	scileanna breithiúnais agus meastóireachta a thaispeáint, ag déileáil go cothrom le tuairimí difriúla
Meas (cuimhnigh ar...)	machnamh a dhéanamh ar an suntasacht a bhaineann le rud éigin
Measúnaigh (breithiúnas eiticiúil)	fianaise a bhailiú agus a scrúdú chun breithiúnais agus breithmheas a dhéanamh; cur síos a dhéanamh ar an gcaoi a dtacaíonn nó nach dtacaíonn fianaise le breithiúnas; srianta fianaise i gconclúidí a shainaithint; breithiúnais a dhéanamh faoi na smaointe, faoi réitigh nó faoi mhodhanna
Mínigh	tugtar níos mó ná liosta fíricí/smaointe le fios: ní mór na cúiseanna nó an fáth taobh thiar de na fíricí/smaointe sin a thabhairt chomh maith
Mol (comhairligh)	rud a chur chun tosaigh agus é faofa mar rud a bheadh oiriúnach le haghaidh cuspóir airithe
Pléigh	fiosrú a dhéanamh faoi choincheapa, tuiscintí nó dearcadh eile ar ábhar agus a chonclúid/dhearcadh féin a fhorbairt, a mbeidh fianaise nó cúiseanna cuí mar thaca leis.
Rianaigh	forbairt smaointe, creidimh, cleachtais, ócáide srl. a leagan amach ar bhealach croineolaíoch
Sainaithin	fíoras nó gné shainiúil a aithint agus a lua go hachomair
Scrúdaigh	argóint nó coincheap a fhiosrú/a imscrúdú ar bhealach a nochtann an bunús, na toimhdí agus na caidrimh atá mar bhonn leis
Sintéisigh	gnéithe/smaointe difriúla a tharraingt le chéile d’fhonn teacht ar thuiscint nua
Tabhair breac-chuntas	na príomhphointí a bhaineann le hábhar a thabhairt; gan ach na pointí riachtanacha a thabhairt
Tabhair le fios	réiteach, hipitéis nó freagra féideartha eile a mholadh
Téigh i ngleic le	páirt a ghlacadh i rud éigin, ag ligean dó d’aird agus do spéis a tharraingt

Straitéisí áirithe a Cuireadh i Láthair Inniu

Is straitéis foghlama chomhoibríoch í Smaoinigh-Péireáil-Roinn a dhíríonn ar an scoláire, agus iad ag cur a gcuid smaointe le chéile go neamhspleách; á bplé agus á mbeachtú le páirtnéir agus ansin á roinnt leis an ngrúpa iomlán. Cén fáth a n-úsáidfeá Smaoinigh-Péireáil-Roinn? Ionas go mbeidh gach scoláire ag machnamh agus ag labhairt, seachas mionlach a bhíonn cainteach. Má chuireann tú ceist ar an rang iomlán, thiocfadh leis an té a fhreagraíonn ar dtús na daoine eile a dhíspreagadh dáiríre ionas nach smaoineodh siad faoin gceist ar chor ar bith. Faightear breis eolais ar an nasc seo a leanas: **https://www.jct.ie/perch/resources/science/think-pair-share-explained-1.pdf**

EMF: Tá roinnt feidhmeanna ag an straitéis seo: meallann sí réamheolas ar ábhar (an méid atá ar Eolas ag na scoláirí), tugann sí cuspóir don léitheoireacht agus cabhraíonn sí le scoláirí meabhrú ar a dtuiscint (an méid is Mian leo a bheith ar eolas acu). Is féidir dul siar uirthi ansin tar éis Aonad Foghlama a fhiosrú le feiceáil cad é atá Foghlamtha ag na scoláirí. Is uirlis mhúnlaitheach iontach í a ligeann do mhúinteoirí feiceáil cá bhfuil na scoláirí, cá gcaithfidh siad dul agus conas iad a thabhairt ansin. Breathnaigh ar an nasc seo a leanas ar shuímh gréasáin SSM: https://www.jct.ie/wholeschool/strategies_result.php?strategy_id=15

Míreanna Mearaí: Is gníomhaíocht foghlama chomhoibríoch í seo. Cruthaíonn scoláirí foireann bhaile agus tugtar tasc foireann bhaile dóibh. Briseann siad suas ansin ina 'ngrúpaí saineolaithe' agus lorgaíonn siad eolas a thagann ar ais isteach sa tasc iomlán. Faoi mar atá i míreanna mearaí, tá píosa gach scoláire riachtanach chun tasc na foirne baile a thuiscint go hiomlán agus a chur i gcrích. Amharc ar an bhfíseán a chuireann síos ar an ngníomhaíocht seo ar an nasc seo a leanas: https://www.jct.ie/wholeschool/strategies_result.php?strategy_id=1

Mentimeter: Is mian le gach duine go n-éistfear leo, mar sin is cóir duit mentimeter a úsáid chun do sheomra ranga a athrú ina sheomra ranga idirghníomhach ina mbíonn guth ag gach duine. Is furasta é a úsáid: cruthaigh ceist, you're an cheist, úsáideann scoláirí gaireas digiteach le dul ar shuíomh gréasáin mentimeter, clóbhuail isteach an cód a tugadh do do cheist agus líon isteach na freagraí. Tugtar léiriú grafach ansin de na freagraí ar an scáileán - https://www.mentimeter.com/

Is cluiche ranga tarraingteach é Quizlet Live ina mbíonn scoláirí ag obair i bhfoirne chun téarmaí agus sainmhínithe a mheaitseáil mar is ceart. An chéad fhoireann a mheaitseálann na téarmaí agus na sainmhínithe uile i sraith mar is ceart a bhaineann an cluiche. Tá Quizlet Live saor in aisce do gach múinteoir a bhfuil cuntas Quizlet acu. Múinteoirí a bhfuil cuntais Quizlet uasghrádaithe acu bíonn deis acu ar ghnéithe breise agus ar roghanna oiriúnaithe. Tá a lán gníomhaíochtaí eile ag Quizlet chun cabhrú le scoláirí príomhfhocail a fhoghlaim - https://quizlet.com/

Príomhdhoiciméad

Sonraíocht don Oideachas Reiligiúin

https://www.curriculumonline.ie/Junior-cycle/Junior-Cycle-Subjects/Religious-Education

Doiciméid Ábhartha Eile

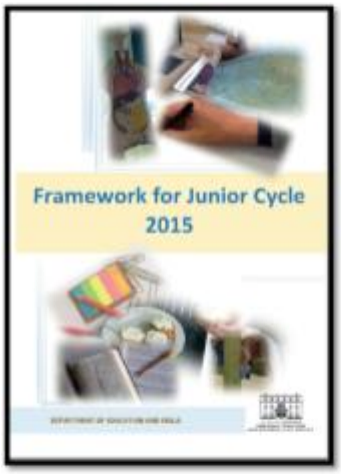

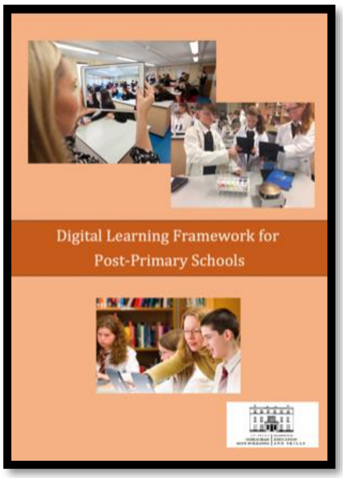

Suíomhanna Gréasáin

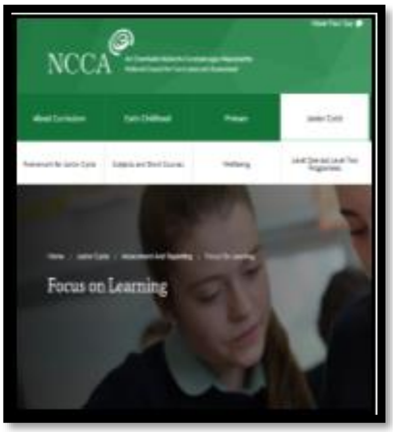

www.jct.ie | www.curriculumonline.ie | www.ncca.ie

Tacaíocht Seirbhíse na Sraithe Sóisearaí do Mhúinteoirí (SSM)

Tacaíocht Seirbhíse de chuid na Roinne Oideachais agus Scileanna

An tSraith Shóisearach do Mhúinteoirí
JuniorCYCLE
for teachers

Administrative Office
Monaghan Ed. Centre
Armagh Rd
Monaghan
Tel: 047 74000

Directors Office
LMETB
Chapel Street
Dundalk
Tel: 042 936460

twitter
@JCT_RE